

ไม่ ควร ดู ห มี น บุ ญ

บุคคลไม่ควรดูหมิ่นบุญ
ว่าบุญมีประมาณน้อยจักไม่มาถึง
แม้หมั่นน้ำ ยังเต็มด้วยหยาดน้ำที่ตกลงมาที่ละหยดได้ ฉันทใด
บุคคลผู้มีปัญญา สังสมบุญแม้ทีละน้อย
ย่อมเต็มด้วยบุญได้ ฉันทนั้น

ไม่ควรดูหมิ่นบุญ

๑๔๖

พระลัมมัลลัมพุทเธเจ้าทรงเป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ทรงเป็นผู้บริสุทธิ์หลุดพ้นแล้วจากกิเลสอาสวะ กิจที่จะทำยิ่งกว่านี้ไม่มีอีกแล้ว พวกเราควรจะดำเนินชีวิตตามแบบอย่างของพระพุทธองค์ โดยมุ่งทำความบริสุทธิ์ กาย วาจา ใจ เป็นอันดับแรก ส่วนเรื่องอื่นนั้นให้เป็นเรื่องรองลงมา เพราะเรายังมีกิจที่จะต้องทำให้รู้แจ้งให้ได้ ว่าเราเกิดมาจากไหน มาทำไม อะไรคือเป้าหมายของชีวิต เพราะฉะนั้นเราจึงควรหมั่นฝึกฝนอบรมจิตใจของเราให้หยุดนิ่ง จนกระทั่งเข้าถึงผู้รู้แจ้งภายใน คือ พระธรรมกาย

มีพุทธพจน์บทหนึ่งใน ขุททกนิกาย ธรรมบท กล่าวไว้ว่า

“มวมนฺนุญญสส ปุณฺณสฺส น มตฺตํ อากมฺมสฺสติ
อุทฺทพฺพนฺตฺตํ ปาเตน อุทฺทกฺกมฺโหปิ ปุรติ
อาปุรติ ธีโร ปุณฺณสฺส โลกํ โลกปิ อาจินํ

“บุคคลไม่ควรดูหมิ่นบุญ ว่าบุญมีประมาณน้อยจักไม่มาถึง แม้หมั่นน้ำ ยังเต็มด้วยหยาดน้ำที่ตกลงมาทีละหยดได้ ฉนฺโต บุคคลผู้มีปัญญา สั่งสมบุญแม้ทีละน้อย ย่อมเต็มด้วยบุญได้ ฉนฺนํ”

การสั่งสมบุญเป็นเรื่องหลักของชีวิตนักสร้างบารมี เพราะเราเกิดมาสร้างบารมี ก็ต้องสร้างบารมีให้แก่กล้า ให้บารมี ๓๐

ไม่ควรดูหมิ่นบุญ

๑๔๓

ทศครบถ้วนบริบูรณ์ ซึ่งต้องอาศัยการสั่งสมบุญอย่างต่อเนื่อง โดยย่อคือให้หมั่นทำทาน รักษาศีล และเจริญภาวนา เราต้องสั่งสมไปจนกว่าบารมีจะเต็มเปี่ยม บุคคลผู้มียกย วาจา ใจ สะอาดบริสุทธิ์ ปราศจากกิเลสอาสวะเท่านั้น ถึงจะหลุดพ้นเข้าสู่อายตตนิพพานได้ ซึ่งเป้าหมายสุดท้ายของทุกๆ ชีวิต คืออายตตนิพพานนั่นเอง

การสร้างบารมีในแต่ละภพแต่ละชาติ เราทำได้ไม่มากนัก เพราะเวลาในโลกมนุษย์มีอยู่จำกัด ประเดี๋ยวเดียวเท่านั้นเอง พระพุทธองค์จึงทรงอุปมาชีวิตว่า เป็นเหมือนหยาดน้ำค้างบนปลายยอดหญ้า เมื่อถูกแสงอาทิตย์สาดส่องไม่นาน ก็เหือดแห้งหายไป ชีวิตของเรามีการ เกิด แก่ เจ็บ ตาย เรามีชีวิตอยู่ในโลกนี้ไม่นาน ก็ต้องจากไป เพราะฉะนั้นการสร้างบารมีในแต่ละชาติจึงสร้างได้ไม่มาก แค่บริหารชั้น ๕ ก็หมดเวลาไป ๑ ใน ๓ แล้ว ทำมาหากินอีก ๑ ใน ๓ และนอนหลับพักผ่อนอีก ๑ ใน ๓ ของชีวิต ดังนั้นเวลาสำหรับสร้างบารมีจึงเหลือเพียงน้อยนิดเท่านั้น

เพราะฉะนั้น ผู้มีปัญญาพึงรีบสั่งสมบุญ แม้เป็นบุญเพียงเล็กน้อยก็ต้องทำ ทำกันตลอดเวลาทุกอนูวินาที ลักวันหนึ่งบารมีจะเต็มเปี่ยมเอง เหมือนน้ำหยดลงมาทีละหยด ยัง

ไม่ควรดูหมิ่นบุญ

๑๔๘

สามารถเติมเต็มให้เต็มได้ พระพุทธองค์ทรงสั่งสอนไม่ให้ดูหมิ่น
ในบุญ แม้จะทำบุญเพียงนิดเดียว เช่น ตักข้าวใส่บาตรเพียง
ทัพพีเดียว ก็ยังส่งผลให้ไปบังเกิดในสวรรค์ได้ เพราะฉะนั้น
ไม่ควรดูถูกบุญว่าเล็กน้อย เมื่อทำบุญด้วยใจที่ผ่องใส ทำถูก
เนื่อนาบุญ อาานิสงส์ผลบุญย่อมยิ่งใหญ่ไพศาล นับประมาณไม่ได้

*ในสมัยพุทธกาล ชาวเมืองสาวัตถีพากันถวายทานแด่
ภิกษุสงฆ์ โดยมีพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นประมุข วันหนึ่ง
พระพุทธองค์ทรงกระทำอนุโมทนาตรัสแก่ชาวเมืองทั้งหลายว่า

“บุคคลบางคนในโลกนี้ ให้ทานด้วยตนเอง แต่ไม่
ชักชวนผู้อื่น เขาย่อมได้โภคทรัพย์สมบัติ แต่ไม่ได้บริวารสมบัติ
ในที่ที่ตนบังเกิดแล้ว บางคนไม่ให้ทานด้วยตนเอง แต่ชักชวน
คนอื่น เขาย่อมได้บริวารสมบัติ แต่ไม่ได้โภคทรัพย์สมบัติในที่ที่
ตนบังเกิดแล้ว บางคนไม่ให้ทานด้วยตนเองและไม่ชักชวนคนอื่น
เขาย่อมไม่ได้ทั้งโภคทรัพย์สมบัติและบริวารสมบัติ ในที่ที่ตน
บังเกิดแล้ว บางคนให้ทานด้วยตนเองและชักชวนคนอื่นด้วย
เขาย่อมได้ทั้งโภคทรัพย์สมบัติและบริวารสมบัติในที่ที่ตนบังเกิด
แล้ว”

ไม่ควรดูหมิ่นบุญ

๑๔๕

เมื่อพระลัมมาลัมพุทเธเจ้าทรงอนุโมทนาจบ อุบาสกท่านหนึ่งมีความปรารถนาจะได้บุญใหญ่ เขาได้กระทำเหตุที่เป็นทางมาแห่งโภคทรัพย์สมบัติและบริวารสมบัติ จึงกราบทูลอาราธนาพระลัมมาลัมพุทเธเจ้าว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ วันพรุ่งนี้ขอพระองค์ได้โปรดรับภิกษาของพวกข้าพระองค์เถิด” พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสถามว่า “ต้องการพระภิกษุจำนวนเท่าไร” เขาตอบว่า “ต้องการทั้งหมดพระเจ้าข้า”

พระพุทเธองค์ทรงเมตตารับการอาราธนาของเขากลับมาอีกวันหนึ่ง อุบาสกนั้นเดินประกาศข่าวบุญแก่ชาวเมืองเชียวชนมหาชนทั้งหลายให้มาถวายทานแด่พระลัมมาลัมพุทเธเจ้าและเหล่าพระสงฆ์สาวก โดยมีการรวบรวมข้าวปลาอาหารหวานคาวทุกชนิด และมาช่วยกันจัดเตรียมภัตตาหารในที่เดียวกัน เมื่ออุบาสกประกาศข่าวบุญไปเช่นนั้น ชาวเมืองจำนวนมากพากันนำอาหารและจตุปัจจัยไทยธรรมมาร่วมบุญด้วย

อุบาสกทำหน้าที่ยอดกัลยาณมิตรด้วยใจที่เบิกบาน เขาเดินประกาศข่าวบุญไปจนถึงหน้าร้านของเศรษฐีคนหนึ่ง ซึ่งเป็นผู้มีความตระหนี่ เมื่อเศรษฐีเห็นอุบาสกมาบอกบุญที่หน้าร้านของตน ก็รู้สึกขัดเคืองว่า ทำไมไม่นิมนต์พระให้พอเหมาะแก่กำลังของตน มาเที่ยวรบกวนชาวบ้านอย่างนี้ ทำให้คนอื่น

ไม่ควรดูหมิ่นบุญ

๑๕๐

เดือดร้อน แต่เศรษฐกิจร่วมบุญด้วยเล็กน้อยเพราะกลัวเสียหน้า โดยใช้นิ้วมือ ๓ นิ้ว หยิบข้าวสารและถั่ว รินเนยใสและน้ำอ้อย ให้อีกนิดหน่อย อุบาสกก็รับของเหล่านั้นและขออนุโมทนาบุญด้วยความเบิกบานใจ โดยใส่ในภาชนะต่างหากไม่ปะปนกับของคนอื่น

เศรษฐกิจเห็นอุบาสกทำเช่นนั้น จึงเกิดความสงสัย ได้ส่งลูกน้องของตนติดตามอุบาสกนั้นไป เพื่อดูว่าเขาจะเอาสิ่งของของตนไปทำอะไร อุบาสกได้นำของที่ท่านเศรษฐกิจให้มา ผสมรวมกับของชาวเมือง และกล่าวว่า ขอให้ท่านเศรษฐกิจได้อานิสงส์แห่งบุญใหญ่ ในการร่วมบุญครั้งนี้ด้วย เมื่อลูกน้องเศรษฐกิจได้เห็นและได้ฟังดังนั้น ก็รีบกลับไปรายงานเศรษฐกิจ แต่เศรษฐกิจยังระแวงอีกว่า อาจจะถูกอุบาสกนั้นประจานตนเอง ในท่ามกลางพุทธบริษัท เพราะตนบริจจาคทานอย่างเสียไม่ได้

รุ่งขึ้น เศรษฐีพกมิดเดินตรงไปยังบ้านของอุบาสก และเดินติดตามอุบาสกตลอดเวลา หมายจะแทงอุบาสกทันทีที่อุบาสกประกาศว่าตนเป็นคนตระหนี่ ฝ่ายอุบาสกเมื่อถวายภัตตาหารแด่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าและพระภิกษุสงฆ์แล้ว ก็กราบทูลว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระองค์ได้ชักชวนมหาชนมากมายมาร่วมกันถวายทานในครั้งนี้ ทุกคนก็ให้สิ่งของ

ไม่ควรดูหมิ่นบุญ

๑๕๑

ต่างๆ มากบ้างน้อยบ้าง ตามกำลังของตน ขออานิสงส์ที่จะบังเกิดขึ้น จงมีแก่มหาชนเหล่านั้นทุกคนเทอญ”

เศรษฐีฟังดังนั้นเกิดความร้อนใจ คิดว่า เรามาในวันนี้ เพื่อจะทำร้ายอุบาสก แต่เขากลับให้เราได้รับผลบุญอันยิ่งใหญ่ แม้เราจะให้ทานเพียงเล็กน้อยก็ตาม แต่เขาไม่ได้ดูหมิ่นในทานของเราเลย ถ้าเราไม่ขอโทษเขา เทวดาจะต้องลงโทษเราแน่ คิดดังนั้นแล้ว เศรษฐีจึงหมอบลงแทบเท้าอุบาสก และขอให้อุบาสกยกโทษให้ อุบาสกจึงถามว่า “มีอะไรเกิดขึ้นหรือ” เศรษฐีจึงเล่าเรื่องทั้งหมดให้ฟัง

พระพุทธองค์ทรงรู้เหตุการณ์ทั้งหมดจึงตรัสกับอุบาสกว่า “ขึ้นชื่อว่าบุญ อันใครๆ ไม่ควรดูหมิ่นว่าเล็กน้อย บุคคลถวายทานแด่พระภิกษุสงฆ์ โดยมีพระพุทธเจ้าเป็นประมุขแล้ว ไม่ควรดูหมิ่นบุญว่าเล็กน้อย เพราะว่าเป็นบุคคลผู้ฉลาดในการทำบุญ ย่อมเต็มเปี่ยมไปด้วยบุญโดยลำดับ เปรียบเหมือนภาชนะที่เปิดฝาย่อมเต็มไปด้วยน้ำ ฉะนั้น”

เพราะฉะนั้น ให้ทุกคนตั้งใจสั่งสมบุญ ไม่ว่าจะเป็นบุญอะไรก็ตาม ถ้ามีโอกาส ต้องทำให้เต็มที่ อย่าดูหมิ่นบุญ แม้บุญนั้นจะเป็นบุญเล็กบุญน้อย แต่เมื่อเราสั่งสมบ่อยๆ ย่อมจะกลายเป็นบุญใหญ่ได้ ถ้าอยากได้บุญมาก ก่อนทำบุญเราต้อง

ไม่ควรดูหมิ่นบุญ

๑๕๒

ทำใจของเราให้หยุดนิ่ง กลั่นใจให้ใสบริสุทธิ์ เมื่อถึงคราวสมบัติเกิดขึ้น ความวิตติจะเข้ามาปะปนไม่ได้ แต่ถ้าทำบุญด้วยความ หงุดหงิด ถึงคราวสมบัติเกิดขึ้น จะนำความวิตติติดมาด้วย

บุญเป็นบ่อเกิดแห่งความสุขและความสำเร็จ ดังนั้น ไม่ว่าเราจะอยู่แห่งหนตำบลใดก็ตาม อย่าขาดในการบำเพ็ญบุญ นักสร้างบารมีที่ชาญฉลาด จะต้องทำบุญให้ถูกเนื่อนาบุญและ ทำด้วยใจที่ผ่องใส รู้จักเลือกเก็บเกี่ยวอารมณ์ที่ดีๆ ไว้เป็น เครื่องสนับสนุนในการสร้างบารมีให้เต็มที่ เพราะในการบำเพ็ญ บุญกุศลทุกครั้ง จะเป็นการให้ทาน รักษาศีล หรือเจริญภาวนา ก็ตาม หากจิตใจของเราผ่องใส จะเป็นเหตุให้กระเสถียรแห่ง บุญอันบริสุทธิ์ ไหลผ่านกระแสใจของเราตลอดเวลา ทำให้เรา เป็นผู้มียุญมาก และบุญนี้จะตามส่งผลไปทุกภพทุกชาติ

ดังนั้น ทุกครั้งที่เราจะให้ทาน รักษาศีล หรือเจริญภาวนา ให้ทำด้วยใจที่เบิกบานผ่องใสเสมอ ไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้น ขอให้ รักษาใจให้หยุดนิ่ง ไม่หงุดหงิดงุ่นง่านฟุ้งซ่านรำคาญใจ ต้องให้ ใจของเราเต็มเปี่ยมไปด้วยบุญกุศลล้วนๆ โดยทำใจของเราให้ใส สะอาดบริสุทธิ์ อยู่ที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ตลอดเวลา ถ้าเรา ทำได้อย่างนี้ ผลบุญย่อมจะเกิดขึ้นกับเราทุกๆ คนอย่างเต็มที่

